

Manuscrisurile de origine românească pe care d. consul Marcu Beza le-a găsit la

2. Το παρὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐγράφη εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, ἀθηνευόντος κυρίου Ἰωάννου Ματθαίου Βοεβόδα, ἔτους 1599.

[Τὸ παρὸν ἄγιον Εὐαγγέλιον ἐγράφη ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ 1643, μαχμῦ.]

(„Cea de față dumnezeiască și sfântă Evanghelie s'a scris in Ungrovlahia, Domn fiind domnul Io Matei Voevod, in anul 7155. [Cea de față Sfântă Evanghelie s'a scris in anul de la Hristos 1643.]

3. Το παρὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐγράφη διὰ χειρὸς Ματθαίου τοῦ ταπεινοῦ Μητροπολίτου Μύρων τῆς Λυκίας, σπουδῇ δὲ καὶ δαπάνῃ καὶ προθυμίᾳ πολλῇ τῆς τιμιωτάτης καὶ ἐνδοξοτάτης κυρίας Καταλλίνας καὶ Μεγάλης Μπανέσσας τῆς Κραγιόδας κα-ἀφιερῶν ἐν τῇ σεδασιμῇ καὶ βασιλικῇ Μεγάλῃ Ἀκύρᾳ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἐν Ἱεροσολύμοις, εἰς μνημόσυνον αὐτῆς καὶ τῶν γονέων αὐτῆς καὶ εἰς δόξαν τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτήρος

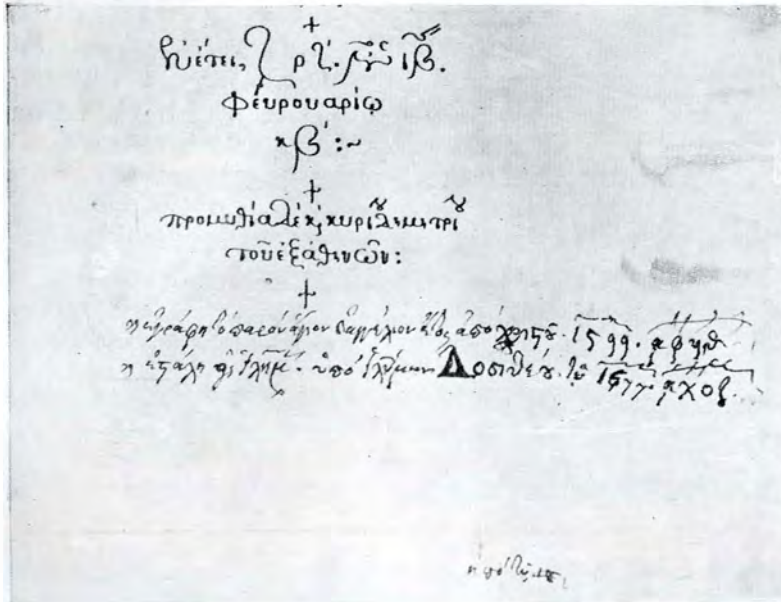

Fig. 1.

mănăstirea Sfântului Sava lângă Ierusalim sânt vrednice de atenție și din punctul de vedere al ornamentației lor¹.

Ele poartă aceste însemnări finale:

1. Εγράφη τὸ παρὸν ἄγιον Εὐαγγέλιον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ 1599, αὐτῇ, καὶ ἐστῆλη εἰς Ἱεροσολύμῃ ὑπὸ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου, τῷ 1677, αὐτῇ².

Dar, mai sus:

Ἐν ἔτει 1599, ἡνδικτιώνος 1677, προμηθεῖα δὲ κυρίου Δημητρίου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν: scris pentru Sf. Sava).

(„[S'a scris cea de față Sfântă Evanghelie in anul de la Hristos 1599, și s'a trimes la Ierusalim de al Ierusalimului Dosoftei, la 1677.] In anul 7107, indictia 12, cu grija dumisale Dumitru din Atena“).

¹ V. Memoriile Academiei Române, 1932: articolele de Marcu Beza și N. Iorga.

² Partea in croșete e adausă la 1845. Papadopoulos Kera-meus, in Ἱεροσολυμιτικῇ Βιβλιοθήκῃ notase aceste m-sse.

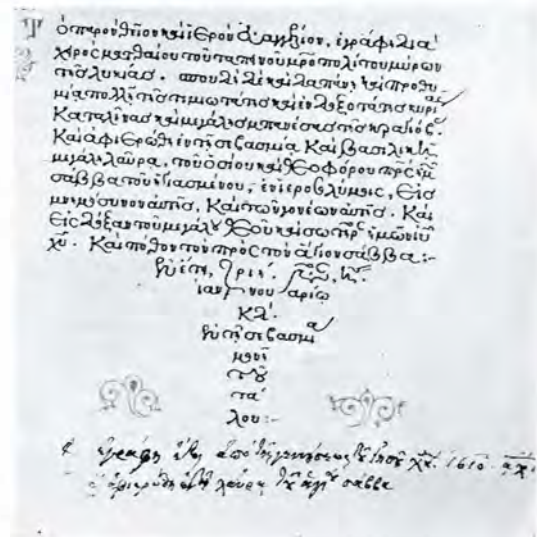

Fig. 2.

Grecilor. [S'a închinat cela de față de 1845, au trecut ani 212.] Cea de față s'a

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Vodă-Vasile în 1633: până acum, în închinat de mine Nicolae odată Mare Spă-

tar al Ungrovlahiei, la sfânta mănăstire a preasfintei Născătoare de Dumnezeu zisă

Fig. 9.

Fig. 10.

Barnovschi, la Iași 1660, de unde acest... s'a însemnat... și mintuitor"].

Fig. 11.

Fig. 12.

Am spus că manuscriptele sânt impor-

Unul din frontispicii are caracterul ames-

Fig. 13.

tante și din punctul de vedere al orna-
mentației.

Fig. 14.

Fig. 15.

Fig. 16.

tecat: occidental, dar mai ales persan, pe manuscrite ale Academiei Române (no.

Fig. 17.

Fig. 19.

care-l cunoaștem după unele frumoase

Fig. 18.

Fig. 20.

5). În altele, cu inițiale întrebuintând aceleși linii complicate și animale fantastice

Fig. 21.

Fig. 23.

stilisate, frontispiciul e sau simplu, repetând un tip floral (n-le 6-7), sau cu o co-

Fig. 22.

Fig. 24.

rile crucii (no. 8). Inițiala și frontispiciul sânt alcătuite numai din flori frumos stilisate la n-le 9, 10 și 11. Pe când la no. 12 (ms. lui Matei Basarab) chipul lui Hristos e de două ori cuprins în litera inițială și un grup de suflete sânt așezate ca niște rândunele pe o ramură înflorită. Scene evanghelice: Sfânta Treime, Hristos ca bunul Sămănător apar în frontispiciile de la n-le 13 și 14.

Ca figuri acoperind o întreagă pagină, avem în manuscriptul moldovenesc pe Apostoli într'un cadru une ori împodobit

cu păsări, obișnuit în arta armenească din Cilicia (n-le 15, 16, 17).

Cu totul altul e manuscriptul scris pentru Matei Basarab. Figurile evangheliștilor sânt lucrate din liniuțe și punctișoare de cel mai decorativ efect (n-le 18, 19, 20, 21).

În același, scenele care ilustrează textul trebuie să vie dintr'un manuscript grecesc vechiu, cu o mare libertate și un deosebit simț al pitorescului (n-le 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28). Descoperirea originalelor ar cere deprindere și un lucru greu și îndelungat.